

RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

VIIe KAMER

A R R E S T

**nr. 227.412 van 15 mei 2014
in de zaak A. 204.526/VII-38.495.**

In zake : de GEMEENTE DROGENBOS
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Karel Van Alsenoy
kantoor houdend te 1000 Brussel
Antoine Dansaertstraat 92
bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen :

het BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST,
vertegenwoordigd door de Brusselse Hoofdstedelijke regering
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Jean-Paul Lagasse
kantoor houdend te 1030 Brussel
de Jamblinne de Meuxplein 41
bij wie woonplaats wordt gekozen

Tussenkomen partij :
de MAATSCHAPPIJ VOOR HET INTERCOMMUNAAL
VERVOER TE BRUSSEL (MIVB)
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat France Maussion
kantoor houdend te 1000 Brussel
Loksumstraat 25
bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van het beroep

1. Het beroep, ingesteld op 18 april 2012, strekt tot de nietigverklaring van het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke regering van 16 februari 2012 waarbij de beroepen tegen de beslissing van het Milieucollege van 19 september 2011, betreffende de aan de Maatschappij voor het Intercommunaal Vervoer te Brussel (MIVB) afgeleverde milieuvergunning voor

de uitbating van een tramstelplaats aan de Ruisbroeksesteenweg 52-74 te Ukkel, ontvankelijk maar ongegrond worden verklaard en de milieuvergunning wordt bevestigd.

II. Verloop van de rechtspleging

2. Bij arrest nr. 222.213 van 24 januari 2013 zijn de debatten heropend om de zaak volgens de gewone procedure voort te zetten.

Bij arrest nr. 225.705 van 5 december 2013 zijn de debatten heropend om de zaak voor te leggen aan de voorzitter van de Raad van State die de afdeling bestuursrechtspraak leidt.

Bij beschikking van 19 maart 2014 beslist de voorzitter van de Raad van State dat er geen grond is om de zaak te verwijzen naar de Ve kamer en dat de zaak toegewezen blijft aan de VIIe kamer van de afdeling bestuursrechtspraak.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten

3.1. De tussenkomende partij wenst aan de Ruisbroeksesteenweg 52-74 te Ukkel een tramstelplaats uit te baten. Met het oog hierop dient zij in februari 2009 een eerste milieuvergunningsaanvraag in.

3.2. Deze aanvraag mondt uit in een stilzwijgende weigeringsbeslissing vanwege de verwerende partij.

3.3. Na aan haar project de nodige wijzigingen te hebben aangebracht, dient de tussenkomende partij op 24 september 2010 voor de tweede maal een milieuvergunningsaanvraag in.

3.4. Op 16 juni 2011 verleent het Brussels Instituut voor Milieubeheer (hierna : BIM) de gevraagde vergunning.

3.5. Tegen deze beslissing worden een aantal beroepen ingesteld, onder meer door de huidige verzoekende partij.

3.6. Op 19 september 2011 verklaart het Milieucollege van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (hierna : Milieucollege) de ingediende beroepen deels onontvankelijk en deels ongegrond en bevestigt zij de beroepen beslissing.

3.7. Ook tegen deze beslissing worden een aantal administratieve beroepen ingesteld, en zulks opnieuw door onder meer de verzoekende partij.

3.8. Omdat een expliciete beslissing vanwege de verwerende partij over deze beroepen uitblijft, verstuurt de tussenkomende partij overeenkomstig artikel 82 van de ordonnantie van 5 juni 1997 betreffende de milieuvergunningen (hierna : milieuvergunningsordonnantie) een aanmaning.

3.9. Op 16 februari 2012 verklaart de verwerende partij de ingediende beroepen ontvankelijk doch ongegrond en bevestigt zij de milieuvergunning van 16 juni 2011, verleend door het BIM.

Dit is het thans bestreden besluit, dat steunt op de volgende motieven :

"(...)

Overwegende dat op stedenbouwkundig vlak de inrichtingen gedeeltelijk zijn gelegen in een gebied voor stedelijke industrie (67,47%), gedeeltelijk in een gebied voor sport en vrijetijdsbesteding (29,43%) en gedeeltelijk in een groen gebied (3,10%) van het Gewestelijk Bestemmingsplan (hierna 'GBP');

Overwegende dat de uitbating (tramstelplaats) een voorziening van collectief belang of van openbare diensten omvat;

Overwegende dat in voorschrift 0.7. van het GBP het volgende is bepaald: 'Voorzieningen van collectief belang of van openbare diensten kunnen in alle gebieden worden toegestaan voor zover ze verenigbaar zijn met de hoofdbestemming van het betrokken gebied en met de kenmerken van het omliggend stedelijk kader. In de groengebieden (...) kunnen die voorzieningen, evenwel, slechts de gebruikelijke aanvulling van en het toebehoren bij hun bestemmingen zijn;'

Overwegende dat, wat de stedenbouwkundige verenigbaarheid betreft, de Brusselse Hoofdstedelijke Regering zich de argumenten eigen maakt die het Milieucollege en het BROH hebben ontwikkeld bij de aflevering van de stedenbouwkundige vergunning en waaruit blijkt dat het project overeenstemt met de voorschriften van het GBP;

Overwegende dat de inrichtingen van dit project zijn ingedeeld in rubriek 1B en dus zijn onderworpen aan een effectenverslag overeenkomstig artikel 37 van de ordonnantie van 5 juni 1997 betreffende de milieuvergunningen;

Overwegende dat, wat het milieuaspect betreft, de eisers klagen over geluids- en trillingenhinder en meer bepaald stellen dat in casu de norm wordt overschreden die is voorzien in het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 21 november 2002 betreffende de strijd tegen de geluids- en trillingenhinder voortgebracht door de ingedeelde inrichtingen;

Overwegende dat het een peremptoire bewering betreft die op geen enkele manier wordt gestaafd;

Overwegende dat er moet worden vastgesteld dat de milieuvergunning het resultaat is van een tweede vergunningsaanvraag en aanzienlijk is gewijzigd ingevolge de opmerkingen van buurtbewoners tijdens het openbaar onderzoek in het kader van de eerste vergunningsaanvraag;

Overwegende immers dat de milieuvergunning uitbatingsvoorwaarden met strikte normen bevat, aangezien er in de onmiddellijk buurt woningen zijn, en dat die voorwaarden zijn opgenomen onder punt C, pagina 47 van de vergunning;

Overwegende dat de vergunning, naast de normen die zijn opgenomen in het genoemde besluit van 21 november 2002, een reeks bijkomende voorwaarden en beperkingen oplegt om de geluids- en trillingenhinder te beperken;

Overwegende dat deze bijkomende voorschriften voortkomen uit de aanbevelingen van het effectenverslag en zijn bijlagen bij de vergunningsaanvraag en uit het advies van de Overlegcommissie en dat ze zijn bedoeld om tegemoet te komen aan de opmerkingen betreffende de geluidshinder die in het kader van het openbaar onderzoek werden opgetekend;

Daaromtrent onder meer overwegende dat de snelheid van de trams wordt beperkt tot 20 km/h ter hoogte van de wisselstanden op het kruispunt Ruisbroek/Neerstalle, tot 10 km/h langs de Ruisbroeksesteenweg en tot 20 km/h langs de Groene Wandeling;

Bovendien overwegende dat er een geluidswerende muur van 125 m wordt gebouwd aan de kant van de woningen in Drogenbos, langs de wijk in de Boomgaardstraat en de Vrijheidstraat en aan de kant van de Zwartebeekstraat en

de Poldersstraat en dat de toegangen naar de tramstelplaats worden gespreid, namelijk 2/3 naar de Stallestraat en 1/3 naar de Ruisbroeksesteenweg toe, om de impact van het project op het vlak van geluidsoverlast en leefkwaliteit van de buurtbewoners te beperken;

Overwegende dat de vergunning de verplichting bevat om de onderhoudshal degelijk geluiddicht te maken voor de omgeving;

Overwegende dat het project voorziet in een achteruitbouwzone van 15 meter ten opzichte van de woningen aan de kant van Drogenbos;

Overwegende dat de eisers ook bezwaar hebben tegen de mobiliteitsproblemen die door het project zouden kunnen worden veroorzaakt;

Overwegende daaromtrent dat de spreiding van de toe- en uitgangen van de tramstelplaats over twee verschillende plaatsen ook tot doel heeft om het tramverkeer te bevorderen en verkeersopstoppen in het algemeen te voorkomen;

Overwegende dat het project in een voldoende aantal parkeerplaatsen voorziet om een verschuiving van de parkeerbehoefte naar de wegen buiten de site te vermijden;

Overwegende dat de milieuvergunning voorziet in de inrichting van 30 overdekte fietsstallingen alsook in het onderhoud en de beveiliging van de doorgangswegen voor zachte mobiliteit in de omgeving van de site;

Overwegende dat sommige eisers het argument aanhalen dat de bouw van de geplande stelplaats het risico op overstromingen in de wijk zal verhogen;

Overwegende dat dat argument niet gegrond is, aangezien de toekomstige uitbater meerdere inrichtingen heeft voorzien om de ondoorlaatbaarheid van de site te compenseren, meer bepaald door de bouw van drie kleine onweersbekkens (355, 422 en 669 m²) en de aanleg van groendaken met een oppervlakte van 950 m²;

Overwegende dat de milieuvergunning ook een reeks voorwaarden bevat betreffende het beheer van het regenwater;

Overwegende dat de Regering zich de overige redenen voor de verwerping van de beroepen eigen maakt, zoals uiteengezet in de beslissing van het Milieucollege, in het bijzonder betreffende de effectenbeoordeling van het project en de overstromingsrisico's;

Bovendien overwegende dat de ingebruikname van de geplande tramstelplaats zal bijdragen tot de ontwikkeling van het openbaarvervoersnet van de MIVB en dus tot het bieden van een structurele oplossing voor de mobiliteitsproblemen waarmee het volledig Brussels Hoofdstedelijk Gewest wordt geconfronteerd;

Overwegende dat het hier om een algemeen belang gaat in termen van mobiliteit;

Overwegende dat uit het administratieve dossier van de gemengde vergunningsaanvraag en uit de hoorzitting van 10 februari 2011 blijkt dat er voor dit project bijzondere aandacht is besteed aan het met elkaar verenigen van de belangen van de uitbater en van de wijkbewoners en dat de vergunning alle noodzakelijke en voldoende voorwaarden bevat om eventuele overlast door het project te vermijden;

Overwegende dat in het licht van het voorafgaande de beroepen tegen de milieuvergunning van 16 juni 2011 ongegrond zijn en dat het Milieucollege

terecht deze vergunning in al haar bepalingen heeft bevestigd;
Overwegende dat de milieuvergunning van 16 juni 2011, die aan de MIVB werd afgeleverd, in al haar bepalingen moet worden bevestigd".

IV. Regelmatigheid van de rechtspleging

4. De tussenkomende partij merkt in haar laatste memorie op dat de memorie van wederantwoord weliswaar tijdig is toegezonden aan de Raad van State, doch op een verkeerd adres. Zij meent dat de verzoekende partij dan ook in gebreke is gebleven om binnen de door artikel 7 van het besluit van de Regent van 23 augustus 1948 tot regeling van de rechtspleging voor de afdeling bestuursrechtspraak van Raad van State voorgeschreven termijn van zestig dagen een rechtsgeldige memorie van wederantwoord in te dienen. De tussenkomende partij stelt dat derhalve geen rekening kan worden gehouden met de memorie van wederantwoord.

Beoordeling

5. Bij arrest nr. 222.213 van 24 januari 2013 heeft de Raad van State geoordeeld dat te dezen geen toepassing kan worden gemaakt van de sanctie waarin artikel 21, tweede lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State voorziet en dat de rechtspleging bijgevolg volgens de gewone procedure dient te worden voortgezet. De Raad van State heeft aldus voor recht vastgesteld dat de memories regelmatig werden gewisseld. Er is dan ook geen reden om de memorie van wederantwoord buiten beschouwing te laten.

V. Onderzoek van de middelen

Tweede middel, eerste onderdeel

Standpunt van de partijen

6. In haar tweede middel voert de verzoekende partij de schending aan van artikel 26 en 37 van de milieuvergunningsordonnantie, van artikel 127 en volgende en artikel 142 en volgende van het Brussels Wetboek van Ruimtelijke Ordening van 9 april 2004 (hierna : BWRO), van richtlijn 85/337/EEG van de Raad van 27 juni 1985 betreffende de milieu-effectbeoordeling van bepaalde openbare en particuliere projecten, van het "samenwerkingsakkoord tussen de Gewesten ivm projecten met gewestoverschrijdende milieu-effecten" en van de motiveringsplicht.

De verzoekende partij stelt in een eerste middelonderdeel dat de betrokken inrichting ten onrechte als een inrichting van klasse 1B wordt aangemerkt, terwijl ze, gelet op de geest van de wet en het grootschalig karakter van de inrichting een inrichting van klasse 1A is, waarvoor een "ernstige en onafhankelijke effectenstudie" moet worden uitgevoerd. Zij verwijst in dat verband naar het advies van de Overlegcommissie van 9 juni 2009 naar aanleiding van de eerste vergunningsaanvraag, waarbij wordt aangedrongen op het uitvoeren van een effectenstudie en het onderzoeken van alternatieve inplantingen van de inrichting en het dienvolgens weigeren van de vergunning door het Milieucollege op 2 december 2009, naar artikel 127 BWRO, naar artikel 18 en volgende van de milieuvergunningsordonnantie en naar de bijlage inzake de inrichtingsklassen bij de ordonnantie van 22 april 1999 tot vaststelling van de ingedeelde inrichtingen van klasse 1A van de milieuvergunningsordonnantie (hierna : ordonnantie van 22 april 1999). Zij is van mening dat deze bijlage een lacune bevat, omdat niet wordt gesproken over "tramvoertuigen" en dat, aangezien dit ook voertuigen zijn, de vergunningsaanvraag voor "een stelplaats voor 90 trams en 122 ondergrondse parkeerplaatsen" een inrichting van klasse 1A betreft.

7. De verwerende partij werpt in haar memorie van antwoord vooreerst op dat het middel niet ontvankelijk is, in zoverre een schending van artikel 127 BWRO wordt aangevoerd. Het huidige bestreden besluit betreft immers een milieuvergunning en geen stedenbouwkundige vergunning, zodat het BWRO volgens haar te dezen niet van toepassing is. Zij betoogt voorts dat de beslissing van het Milieucollege van 2 december 2009 werd genomen in het kader van een eerdere vergunningsaanvraag, waarna het project ingrijpend werd gewijzigd en een nieuw effectenverslag werd neergelegd en dat in dat effectenverslag talrijke alternatieve inplantingsplaatsen voor het project werden onderzocht, onder meer de door de verzoekende partij gesuggereerde locatie. Zij verwijst ten slotte naar de argumentatie inzake de noodzaak tot het uitvoeren van een effectenstudie in de beslissing van het BIM van 16 juni 2011, in de beslissing van het Milieucollege van 19 september 2011 en in de stedenbouwkundige vergunning verleend op 8 juli 2011.

8. In haar memorie van wederantwoord dupliceert de verzoekende partij dat het BWRO wel degelijk van toepassing is, aangezien het huidige project een gemengd ontwerp betreft en de regelgeving van het BWRO toelichting vermag te geven over de inhoud van een effectenbeoordeling. Zij benadrukt vervolgens dat zowel in het bestreden besluit als in de memorie van antwoord wordt voorbijgegaan aan het argument dat tramvoertuigen ook voertuigen zijn in de zin van rubriek 224 van de bijlage bij de ordonnantie van 22 april 1999.

9. Wat betreft de door de verzoekende partij in het eerste onderdeel van het tweede middel aangebrachte kritiek argumenteert de tussenkomende partij dat noch de bouw, noch de exploitatie van een tramdepot aanleiding geven tot het uitvoeren van een effectenstudie, nu hiervan geen melding wordt gemaakt in bijlage A van het BWRO en in de bijlage bij de ordonnantie van 22 april 1999 en dat bovendien in het effectenverslag, dat op dat punt het stramien van een effectenstudie volgt, de alternatieve vestigingen voor het project uitvoerig werden

bestudeerd, zodat het belang van de verzoekende partij bij dit deel van het middel in vraag kan worden gesteld.

10. In haar laatste memorie herhaalt de verzoekende partij dat hoewel in de regelgeving niet over tramvoertuigen wordt gesproken, dit ook voertuigen zijn in de zin van rubriek 224 uit de bijlage bij de ordonnantie van 22 april 1999 en dat de inrichting, aangevraagd voor "90 trams en 122 ondergrondse parkeerplaatsen", derhalve een inrichting van klasse 1A is. Zij wijst er op dat noch in het bestreden besluit, noch in de memorie van antwoord op dit argument wordt geantwoord, niettegenstaande zij dit in alle stadia van de procedure heeft te berde gebracht. Zij stelt ten slotte dat in het woordenboek Van Dale enkel wordt verduidelijkt dat een "motor" "een machine is die beweegkracht levert door gas, electriciteit enz. (maar niet door stoom)", waarna een opsomming volgt van alle met dit onderwerp verbonden woorden, waaronder "motorvoertuig" en "motorwagen", zijnde een "spoor- of tramrijtuig waarin de motor geplaatst is", zodat hieruit niet kan worden afgeleid dat een tram geen motorvoertuig is.

Beoordeling

11. Uit de milieuvergunningsordonnantie blijkt dat voor inrichtingen van klasse 1A een effectenstudie moet worden uitgevoerd door een erkend studiebureau, dit in tegenstelling tot milieuvergunningsaanvragen voor inrichtingen van klasse 1B, waarvoor bij de aanvraag slechts een effectenverslag moet worden gevoegd, opgesteld door de aanvrager zelf.

Het bestreden besluit betreft een vergunning voor, onder meer, een tramstelplaats met maximum 75 trams en een overdekte parkeerplaats met 127 plaatsen.

Rubriek 224 van de bijlage bij de ordonnantie van 22 april 1999 merkt "garages, overdekte parkeerplaatsen waar motorvoertuigen worden

geparkeerd met meer dan 200 voertuigen of aanhangwagens" aan als inrichtingen van klasse 1A.

Noch de memorie van toelichting bij het ontwerp van ordonnantie tot vaststelling van de ingedeelde inrichtingen van klasse IA als bedoeld in artikel 4 van de milieuvergunningsordonnantie, noch het verslag uitgebracht namens de Commissie voor Leefmilieu, Natuurbehoud en Waterbeleid definiëren wat onder motorvoertuig moet worden begrepen.

Het begrip motorvoertuig, zoals gewoonlijk begrepen in de verkeersreglementering of zoals spreekwoordelijk begrepen, kan niet zo maar worden getransponeerd naar de milieuwetgeving, gelet op de verschillende finaliteit ervan.

De onderscheiden verkeersreglementeringen hebben tot doel een ordelijk verloop van het weg-, tram- en spoorwegverkeer te regelen, zodat zij met dat doel in specifieke regelingen kunnen voorzien voor elk type van verkeer en derhalve bepaalde soorten van motorvoertuigen kunnen uitsluiten.

Het begrip motorvoertuigen in het kader van milieureglementering is evenwel algemener en dient bijgevolg elk voertuig te omvatten dat door om het even welke motor wordt voortbewogen.

De milieuvergunningsordonnantie heeft, luidens artikel 2, tot doel "de bescherming (te waarborgen) tegen elke vorm van gevaar, hinder of ongemak die een inrichting of een activiteit rechtstreeks of onrechtstreeks zou kunnen veroorzaken aan het leefmilieu, de gezondheid of de veiligheid van de bevolking, met inbegrip van elke persoon die zich binnen de ruimte van een inrichting bevindt, zonder er als werknemer beschermd te kunnen zijn."

In het licht hiervan, en gelet op de omvang van de betrokken inrichting en de mogelijke hinder ervan voor het leefmilieu, wordt bijgevolg niet

aangenomen dat een tramvoertuig geen motorvoertuig is in de zin van rubriek 224 van de bijlage bij de ordonnantie van 22 april 1999.

Het middelonderdeel is gegrond.

BESLISSING

1. De Raad van State vernietigt het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke regering van 16 februari 2012 waarbij de beroepen tegen de beslissing van het Milieucollege van 19 september 2011, betreffende de aan de Maatschappij voor het Intercommunaal Vervoer te Brussel (MIVB) afgeleverde milieuvergunning voor de uitbating van een tramstelplaats aan de Ruisbroeksesteenweg 52-74 te Ukkel, ontvankelijk maar ongegrond worden verklaard en de milieuvergunning wordt bevestigd.

2. Dit arrest dient bij uittreksel te worden bekendgemaakt op dezelfde wijze als het vernietigde besluit.

3. De verwerende partij wordt verwezen in de kosten van het beroep tot nietigverklaring, begroot op 175 euro.

De tussenkommende partij wordt verwezen in de kosten van de tussenkomst, begroot op 125 euro.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van vijftien mei tweeduizend veertien, door de Raad van State, VIIe kamer, samengesteld uit:

Luc Hellin,	kamervoorzitter,
Eric Brewaeys,	staatsraad,
Peter Sourbron,	staatsraad,
bijgestaan door	
Elisabeth Impens,	griffier.

De griffier

De voorzitter

Elisabeth Impens

Luc Hellin